

**DRUŠTVO ZA UPRAVLJANJE
EVROPSKIM DOBROVOLJNIM PENZIJSKIM FONDOM A.D.
BANJA LUKA**

**Finansijski izvještaji
za period koji se završio
30. juna 2020. godine**

**DRUŠTVO ZA UPRAVLJANJE EVROPSKIM
DOBROVOLJNIM PENZIJSKIM FONDOM A.D. BANJA LUKA**

SADRŽAJ

Strana

Finansijski izvještaji:

Bilans uspjeha	3
Bilans stanja	4
Izveštaj o promjenama na kapitalu	5
Bilans tokova gotovine	6
Napomene uz finansijske izvještaje	7-27

**DRUŠTVO ZA UPRAVLJANJE EVROPSKIM
DOBROVOLJNIM PENZIJSKIM FONDOM A.D. BANJA LUKA**

BILANS USPJEHA

Za period koji se završio 30. juna 2020. godine (U BAM)

	<u>Napomena</u>	Period koji se završio 30. juna 2020.	Period koji se završio 30. juna 2019.
Poslovni prihodi			
Prihodi od prodaje učinaka	5	<u>79.226</u>	<u>12.191</u>
Poslovni rashodi			
Troškovi materijala	6	(6.556)	(9,539)
Troškovi zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda	7	(195.574)	(173,453)
Troškovi proizvodnih usluga	8	(78.398)	(65,033)
Troškovi amortizacije	12	(15.897)	(22,727)
Nematerijalni troškovi	9	(41.501)	(46,105)
Troškovi poreza i doprinosa		(3.279)	(3,171)
		<u>(341.205)</u>	<u>(320,005)</u>
Poslovni gubitak		(261.979)	(307,814)
Finansijski prihodi/(rashodi)			
Prihodi od kamata	10	22.715	28.301
Finansijski rashodi		(3)	(14)
		<u>22.712</u>	<u>28.287</u>
Gubitak redovne aktivnosti		(239.267)	(279,527)
Ostali prihodi	11	-	1.588
Ostali rashodi	11	(20.509)	<u>55.804</u>
		(20.509)	<u>56.392</u>
Gubitak prije oporezivanja		<u>(259.776)</u>	<u>(222,135)</u>
Poreski rashodi perioda		-	-
Neto gubitak perioda		(259.776)	(222,135)
Gubitak po akciji:			
- Obična zarada/(gubitak) po akciji		<u>(0.05)</u>	<u>(0.05)</u>

Napomene na narednim stranama čine
sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Priloženi finansijski izvještaji su usvojeni na osnovu odluke Izvršnog odbora dana 07. jula 2020. godine, nakon čega će biti dostavljeni Upravnom odboru Društva na usvajanje.

Potpisano u ime Društva za upravljanje Evropskim dobrovoljnim penzijskim fondom a.d. Banja Luka:

Tomaž Završnik,

Direktor

M.P.

Dragana Gajić,
Odjeljenje za finansije,
računovodstvo i opšte poslove

**DRUŠTVO ZA UPRAVLJANJE EVROPSKIM
DOBROVOLJNIM PENZIJSKIM FONDOM A.D. BANJA LUKA**

BILANS STANJA
Na dan 30. juna 2020. godine (U BAM)

	<u>Napomena</u>	<u>30. jun 2020.</u>	<u>31. decembar 2019.</u>
AKTIVA			
Stalna sredstva			
Nematerijalna sredstva	12	24.965	25,317
Oprema	12	95.533	107,616
Ulaganja na tuđim nekretninama, postrojenjima i opremi	12	-	<u>3,462</u>
		<u>120.498</u>	<u>136,395</u>
Dugoročni finansijski plasmani			
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	13	1,000,000	1,000,000
Ostali dugoročni finansijski plasmani	13	-	-
		<u>1,000,000</u>	<u>1,000,000</u>
Tekuća sredstva			
Kratkoročna potraživanja	14	21,724	8,091
Kratkoročni finansijski plasmani	15	1.272.846	1,293,356
Gotovinski ekvivalenti i gotovina	16	347.895	574,664
Aktivna vremenska razgraničenja		<u>47.555</u>	<u>46,612</u>
		<u>1.690.110</u>	<u>1,922,723</u>
Ukupna aktiva		<u>2.810.608</u>	3,059,118
PASIVA			
Kapital			
Akcijski kapital	17	4,400,000	4,400,000
Nerealizovani gubici po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju		(338)	(196)
Akumulirani gubitak		(1.634.412)	<u>(1,374,636)</u>
		<u>(2.765.250)</u>	<u>3,025,168</u>
Kratkoročne obaveze			
Dobavljači		11.163	3,695
Obaveze za zarade i naknade zarada		33.193	29,287
Ostale kratkoročne obaveze		500	500
Obaveze za ostale poreze, doprinose		<u>502</u>	<u>468</u>
		<u>45.358</u>	<u>33.950</u>
Ukupna pasiva		<u>2.810.608</u>	3,059,118

Napomene na narednim stranama čine
sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

**DRUŠTVO ZA UPRAVLJANJE EVROPSKIM
DOBROVOLJNIM PENZIJSKIM FONDOM A.D. BANJA LUKA**

IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA U KAPITALU
Za period koji se završio 30. juna 2020. godine (U BAM)

	<u>Akcijski kapital</u>	<u>Nerealizovani gubici po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju</u>	<u>Akumulirani gubitak</u>	<u>Ukupni kapital</u>
Stanje, 1. januar 2019. godine	4,400,000	(220)	(881,503)	3,518,497
Nerealizovani dobiti na HoV	-	24	-	24
Gubitak tekućeg perioda	-	-	(493,133)	(493,133)
Stanje, 31. decembar 2019. godine	<u>4,400,000</u>	<u>(196)</u>	<u>(1,374,636)</u>	<u>3,025,168</u>
Nerealizovani dobiti na HoV	-	(142)	-	(142)
Gubitak tekućeg perioda	-	-	(259,776)	(259,776)
Stanje, 30. jun 2020 godine	<u>4,400,000</u>	<u>(338)</u>	<u>(1,634,412)</u>	<u>2,765,250</u>

Napomene na narednim stranama čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

**DRUŠTVO ZA UPRAVLJANJE EVROPSKIM
DOBROVOLJNIM PENZIJSKIM FONDOM A.D. BANJA LUKA**

BILANS TOKOVA GOTOVINE

Za period koji se završio 30. juna 2020. godine (U BAM)

	Period koji se završio 30. juna 2020.	Period koji se završio 30. juna 2019.
Tokovi gotovine iz poslovnih aktivnosti		
Prilivi od kupaca i primljeni avansi	64.830	11,016
Ostali prilivi iz poslovnih aktivnosti	-	827
Odlivi po osnovu plaćanja dobavljačima	(87,375)	(76,010)
Odlivi po osnovu bruto zarada, naknada zarada i ostalih ličnih primanja	(191,263)	(170,138)
Ostali odlivi iz poslovnih aktivnosti	(15,556)	(12,751)
<i>Neto odliv gotovine iz poslovnih aktivnosti</i>	(229,374)	(258.899)
Tokovi gotovine iz aktivnosti investiranja		
Prilivi od kamata	2,695	7,792
Prilivi po osnovu prodaje akcija i udjela	-	109,958
Prilivi po osnovu kratkoročnih finansijskih plasmana	-	-
Odlivi po osnovu kupovine nematerijalnih sredstava i opreme	-	-
Odlivi po osnovu dugoročnih finansijskih plasmana	-	-
<i>Neto priliv/(odliv) gotovine iz aktivnosti investiranja</i>	2,695	117,750
Tokovi gotovine iz aktivnosti finansiranja		
Prilivi po osnovu uplate akcionarskog kapitala	-	-
<i>Neto priliv gotovine iz aktivnosti finansiranja</i>	-	-
Ukupni priliv gotovine	67.525	129,593
Ukupni odliv gotovine	(294,679)	(258,899)
Neto priliv/(odliv) gotovinskih ekvivalenata i gotovine u toku perioda	(226.679)	(129,306)
Gotovinski ekvivalenti i gotovina na početku perioda	574,664	211,233
Gotovinski ekvivalenti i gotovina na kraju perioda	347,985	81,927

Napomene na narednim stranama čine
sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
Za period koji se završio 30. juna 2020. godine**

1. OSNIVANJE I DJELATNOST

Društvo za upravljanje Evropskim dobrovoljnim penzijskim fondom a.d. Banja Luka (u daljem tekstu: „Društvo“) osnovano je u skladu sa Zakonom o dobrovoljnim penzijskim fondovima i penzijskim planovima Republike Srpske ("Službeni glasnik RS", broj 13/09). Društvo je upisano u sudski registar Okružnog privrednog suda u Banjaluci dana 9. juna 2017. godine pod brojem: 057-0-Reg-17-001064, i to je datum koji se smatra datumom osnivanja Društva.

Osnivačka sjednica skupštine Društva je održana 6. aprila 2017. godine na kojoj je zaključen Ugovor o osnivanju Društva. Društvo je osnovano u formi zatvorenog akcionarskog društva od strane dva osnivača: Skupne pokojninske družbe d.d. Ljubljana (Republika Slovenija) i Penzijskog rezervnog fonda Republike Srpske a.d. Banja Luka. U trenutku osnivanja osnovni kapital Društva, iznosio je 2,948,000 BAM i podijeljen je na 2,948,000 običnih akcija klase „A“ koje glase na ime. Nominalna pojedinačna vrijednost jedne akcije iznosi 1 BAM.

Ugovorom o osnivanju Društva, broj OPU 434/17, od 6. aprila 2017. godine, i članom 34. definisano je da osnivači Društva imaju namjeru da nakon upisa realizuju povećanje osnovnog kapitala Društva drugom emisijom običnih akcija, ukupne vrijednosti emisije 1,452,000 BAM.

Osnovna poslovna djelatnost Društva je upravljanje imovinom Evropskog dobrovoljnog penzijskog fonda, šifra djelatnosti je 66.30 - upravljanje fondovima.

Dana 22. juna 2017. godine je održana vanredna sjednica Skupštine akcionara Društva, na kojoj je donesena odluka da se izvrši povećanje kapitala sa 2,948,000 BAM na 4,400,000 BAM, upisom i uplatama unaprijed poznatih ulagača, po sljedećem:

1. EVROPSKE BANKA ZA OBNOVU I RAZVOJ - međunarodna organizacija osnovana sporazumom; čije sjedište je u One Exchange Square, London EC2A 2JNm Ujedinjeno Kraljevstvo i
2. FONDA ZA RAZVOJ PREDUZEĆA - SICAV-SIF u formi Société Anonyme, osnovan u skladu sa zakonima Velikog Vojvodstva Luksemburga.

Agencija za osiguranje Republike Srpske je dana 30. maja 2017. godine, Društvu izdala dozvolu za rad, odnosno obavljanje djelatnosti organizovanja i upravljanja dobrovoljnim penzijskim fondovima i penzijskim planovima.

Sjedište Društva je u Banjaluci, Kralja Petra I Karađorđevića 109/III.

Matični broj Društva: 11157319, JIB: 4404186440003.

Društvo je upisano u Registar emitenata kod Komisije za hartije od vrijednosti RS pod brojem: 09-904-51/17 dana 20. juna 2017. godine. Akcije Društva registrovane su kod Centralnog registra HOV a.d. Banja Luka pod brojem: 01-8248/17 dana 27. juna 2017. godine, oznaka hartije: DEPD-R-A.

Na dan 30. juna 2020. godine, Društvo je imalo sedam zaposlenih radnika sa punim radnim vremenom i jednog radnika sa dopunskim radom (internog revizora).

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD

2.1. Izjava o usaglašenosti

Priloženi finansijski izvještaji predstavljaju finansijske izvještaje Društva. Finansijski izvještaji su sastavljeni u skladu sa računovodstvenim propisima važećim u Republici Srpskoj.

2.2. Osnove vrednovanja i sastavljanja finansijskih izvještaja

Finansijski izvještaji Društva su sastavljeni po načelu nabavne vrijednosti (istorijskog troška), osim određenih finansijskih instrumenata koji su vrednovani po revalorizovanim iznosima ili fer vrijednosti na kraju svakog izvještajnog perioda, kao što je dalje opisano u računovodstvenim politikama.

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
Za period koji se završio 30. juna 2020. godine**

**2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA I
RAČUNOVODSTVENI METOD (nastavak)**

2.2. Osnove vrednovanja i sastavljanja finansijskih izvještaja (nastavak)

Istorijski trošak je generalno zasnovan na fer vrijednosti naknade plaćene u zamjenu za robu i usluge. Fer vrijednost je cijena koju bi primili od prodaje imovine ili platili za prenos obaveza u uobičajenoj transakciji između tržišnih učesnika na dan vrednovanja, bez obzira da li je ta cijena direktno provjerljiva ili procijenjena korišćenjem drugih tehnika vrednovanja. Prilikom procjenjivanja fer vrijednosti imovine ili obaveza, Društvo uzima u obzir one karakteristike imovine ili obaveza koje bi uzeli u obzir i drugi učesnici na tržištu prilikom određivanja cijene imovine ili obaveza na datum vrednovanja.

Finansijski izvještaji Društva su prikazani u formatu propisanom Pravilnikom o Kontnom okviru i sadržini računa u Kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike ("Službeni glasnik RS", broj 106/15), Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izvještaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike ("Službeni glasnik RS", broj 63/16), kao i Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca izvještaja o promjenama na kapitalu ("Službeni glasnik RS", broj 63/16).

Društvo je prilikom sastavljanja bilansa tokova gotovine koristilo direktni metod izvještavanja o tokovima gotovine.

Društvo je u sastavljanju ovih finansijskih izvještaja primjenjivalo računovodstvene politike obrazložene u napomeni 3 uz finansijske izvještaje, koje su zasnovane na računovodstvenim i poreskim propisima Republike Srpske.

2.3. Funkcionalna valuta i valuta izvještavanja

Iznosi u priloženim finansijskim izvještajima su izraženi u Konvertibilnim markama (BAM) koja predstavlja funkcionalnu i zvaničnu izvještajnu valutu u Republici Srpskoj i Bosni i Hercegovini.

2.4. Uticaj i primjena novih i revidovanih Međunarodnih standarda za finansijsko izvještavanje ("IFRS") i Međunarodnih računovodstvenih standarda ("IAS")

Priloženi finansijski izvještaji sastavljeni su uz primjenu Međunarodnih računovodstvenih standarda ("IAS"), odnosno Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja ("IFRS", u daljem tekstu zajedno: "Standardi"), koji su bili u primjeni na dan 31. decembra 2014. godine i na njima zasnovanim propisima o računovodstvu Republike Srpske.

Naime, na osnovu odredbi Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske ("Službeni glasnik RS", broj 94/15), sva pravna lica sa sjedištem u Republici Srpskoj su u obavezi da u potpunosti primjenjuju IAS, odnosno IFRS, kao i Međunarodni standard finansijskog izvještavanja za male i srednje entitete ("IFRS for SMEs"), Međunarodne računovodstvene standarde za javni sektor ("IPSAS"), Međunarodne standarde vrednovanja ("IVS"), Međunarodne standarde za profesionalnu praksu interne revizije, Konceptualni okvir za finansijsko izvještavanje, Kodeks etike za profesionalne računovođe i prateća uputstva, objašnjenja i smjernice koje donosi Odbor za međunarodne računovodstvene standarde ("IASB") i sva prateća uputstva, objašnjenja i smjernice koje donosi Međunarodna federacija računovođa ("IFAC").

U skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Republike Srpske („Službeni glasnik RS“, broj 94/15), dana 4. oktobra 2017. godine, Upravni odbor Saveza RR RS, donio je „Odluku o utvrđivanju i objavljivanju Konceptualnog okvira za finansijsko izvještavanje i osnovnih tekstova Međunarodnih računovodstvenih standarda (IAS), odnosno Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja (IFRS)“.

Navedenom Odlukom, utvrđuju se i objavljuju prevodi Standarda i tumačenja, izdatih od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde do 31. decembra 2014. godine, koji su objavljeni na internet stranici Saveza RR RS, a koji se počinju primjenjivati u Republici Srpskoj za finansijske izvještaje koji se sastavljaju na dan 31. decembra 2019. godine. Stupanjem na snagu ove Odluke, prestaje da važi Odluka o početku obavezne primjene izdanja IAS/IFRS (objavljenih do 1. januara 2009. godine), iz jula 2010. godine.

Rukovodstvo Društva analizira promjene u važećim Standardima i tumačenjima, kao i novousvojene Standarde i tumačenja izdata nakon 31. decembra 2014. godine, i nakon ustanovljavanja Standarda i tumačenja koji su relevantni za Društvo, ima namjeru da iste primjeni u sastavljanju finansijskih izvještaja nakon što oni budu zvanično prevedeni i objavljeni u Republici Srpskoj.

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
Za period koji se završio 30. juna 2020. godine**

**2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA I
RAČUNOVODSTVENI METOD (nastavak)**

**2.4. Uticaj i primjena novih i revidovanih Međunarodnih standarda za finansijsko izvještavanje
("IFRS") i Međunarodnih računovodstvenih standarda ("IAS") (nastavak)**

Novi standardi, nove izmjene i nova tumačenja postojećih Standarda koji su u primjeni za izvještajni period, ali nisu zvanično prevedeni i objavljeni u Republici Srpskoj

Na dan odobravanja ovih finansijskih izvještaja, sledeći standardi i izmjene postojećih standarda, su u primjeni.

- IFRS 16 "Zakupi" (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2019. godine),
- Izmjene IFRS 9 „Finansijski instrumenti” – Karakteristike plaćanja unaprijed sa negativnim kompenzacijama (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2019. godine),
- Izmjene raznih Standarda "Unapređenja IFRS (period 2015 - 2017)" koja su rezultat godišnjeg unapređenja IFRS (IFRS 3, IFRS 11, IAS 12 i IAS 23) sa ciljem otklanjanja neusaglašenosti i usaglašavanja teksta (izmjene bi trebalo da se primjene za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2019. godine),
- Izmjene IAS 19 „Primanja zaposlenih” – izmjene, smanjenje ili izmirenje planova naknada (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2019. godine),
- Izmjene IAS 28 „Investicije u pridružene entitete i zajedničke poduhvate” – Dugoročni interesi u pridruženim entitetima i zajedničkim poduhvatima (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2019. godine),
- IFRIC 23 „Neizvjesnost u tretmanu poreza na dobit" (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2019. godine),

Rukovodstvo Društva je izabralo da ne usvoji nove standarde i nove izmjene postojećih Standarda koji su u primjeni za izvještajni period, prije nego budu zvanično prevedeni i objavljeni u Republici Srpskoj.

Novi Standardi i izmjene postojećih Standarda koji su izdati, a nisu još uvijek u primjeni

Na dan odobravanja ovih finansijskih izvještaja, sljedeći Standardi i izmjene postojećih Standarda, su bili izdati, ali nisu postali efektivni:

- IFRS 17 „Ugovori o osiguranju" (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2021. godine),
- Izmjene IFRS 10 „Konsolidovani finansijski izvještaji" i IAS 28 „Investicije u pridružene entitete i zajedničke poduhvate" - Prodaja ili učešće u imovini između investitora i pridruženog entiteta ili zajedničkog poduhvata (datum stupanja na snagu odgođen na neodređeno vrijeme, dok istraživački projekat metoda kapitala bude ustanovljen),
- Izmjene IFRS 3 "Poslovne kombinacije" – Definicija poslovanja (na snazi za poslovne kombinacije gde datum sticanja pada na dan ili nakon početka prvog godišnjeg perioda izvještavanja, koji počinje na dan ili nakon 1. januara 2020. godine, kao i za sticanje imovine na dan ili nakon dana početka tog perioda),
- Izmjene IFRS 9 „Finansijski instrumenti", IAS 39 „Finansijski instrumenti: Priznavanje i mjerenje" i IFRS 7 „Finansijski instrumenti: Objelodanjivanje" (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2020. godine),
- Izmjene IAS 1 "Prezentacija finansijskih izvještaja" i IAS 8 "Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procena i greške" – Definicija materijalnog značaja (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2020. godine),
- Izmjene Upućivanja na Konceptualni okvir u Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2020. godine).

Rukovodstvo Društva je izabralo da ne usvoji ove nove Standarde i izmjene postojećih Standarda prije nego oni stupe na snagu. Rukovodstvo predviđa da usvajanje ovih novih Standarda i izmjena postojećih Standarda neće imati materijalan uticaj na finansijske izvještaje Društva u periodu inicijalne primjene.

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
Za period koji se završio 30. juna 2020. godine**

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

3.1. Poslovni prihodi

Poslovne prihode Društva čini naknada za upravljanje Evropskim dobrovoljnim penzijskim fondom („EDPF“) koja je definisana Zakonom o dobrovoljnom penzijskom fondu i penzijskim planovima ("Službeni glasnik RS", broj 13/09) i Pravilnikom o naknadama, broj UO-IV-8/17.

Društvo ima pravo na obračun sljedećih naknada: naknade za usluge Društva za upravljanje (naknada prilikom uplate penzijskih doprinosa – ulazna naknada i naknade za upravljanje Fondom) i naknade za prenos računa člana Fonda.

Naknada prilikom uplate penzijskih doprinosa - ulazna naknada se obračunava jednokratno, najviše do 1.9% od vrijednosti izvršene pojedinačne uplate. Za iznos ulazne naknade se umanjuje vrijednost svake uplate u EDPF prije pretvaranja u obračunske jedinice

Za članove penzijskog plana, naknada prilikom uplate penzijskih doprinosa obračunava se procentualno od ukupne vrijednosti uplaćenih penzijskih doprinosa koje je organizator penzijskog plana uplatio za članove tog plana, najviše do 1.9% od vrijednosti izvršene uplate.

Naknada za upravljanje se utvrđuje prilikom svakog obračuna neto vrijednosti imovine EDPF, a koji je usaglašen između Društva i kustodi banke i obračunava se najviše do 2% godišnje od neto vrijednosti imovine EDPF. Naknada se obračunava svakog dana i to kao procenat podijeljen sa 365.25, uzimajući kao osnovicu neto vrijednost imovine EDPF. Neto vrijednost imovine EDPF predstavlja vrijednost imovine umanjenu za iznos obaveza.

Društvo mjesečno fakturiše EDPF naknadu za upravljanje i ulaznu naknadu. Na kraju svakog mjeseca, Društvo naplaćuje od EDPF iznos koji predstavlja zbir svih dnevnih vrijednosti naknada za taj mjesec.

Naknada za prenos računa člana EDPF predstavlja naknadu za troškove prenosa računa u EDPF kojim upravlja drugo Društvo i obračunava se kao umanjjenje sredstava za iznos stvarnih troškova, s tim što naknada ne može biti obračunata u visini većoj od iznosa koji propiše Agencija za osiguranje Republike Srpske.

3.2. Poslovni rashodi, i prihodi i rashodi kamata

Poslovni rashodi, kao i prihodi i rashodi kamata, se knjiže po načelu uzročnosti.

3.3. Troškovi tekućeg održavanja i opravki

Troškovi tekućeg održavanja i opravki nekretnina, postrojenja i opreme iskazani su u stvarno nastalom iznosu u trenutku nastajanja.

3.4. Troškovi zakupa

Troškovi zakupa se knjiže na teret bilansa uspjeha u trenutku nastanka, odnosno proporcionalnom metodom, tokom trajanja ugovora o zakupu.

3.5. Preračunavanje sredstava i obaveza u stranim sredstvima plaćanja

Sve pozicije sredstava i obaveza u stranim sredstvima plaćanja su preračunate u njihovu protivvrijednost u BAM po zvaničnom kursu važećem na dan bilansa stanja.

Poslovne promjene u stranim sredstvima plaćanja tokom godine preračunavaju se u Konvertibilne marke po zvaničnom kursu važećem na dan svake promjene, a nastale pozitivne i negativne kursne razlike knjiže se u korist ili na teret bilansa uspjeha.

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
Za period koji se završio 30. juna 2020. godine**

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.6. Oprema

Oprema se iskazuje po nabavnoj vrijednosti umanjenoj za ispravku vrijednosti i eventualna akumulirana obezvrjeđenja vrijednosti.

Nabavnu vrijednost opreme čini vrijednost po fakturi dobavljača, uvećana za zavisne troškove i troškove dovođenja sredstava u stanje funkcionalne pripravnosti, umanjena za bilo koje trgovinske popuste i rabate.

Pod opremom se smatraju ona sredstva čiji je očekivani korisni vijek upotrebe duži od jedne godine.

Dobit koja nastane prilikom rashodovanja opreme knjiži se u korist ostalih prihoda. Gubitak nastao prilikom otuđivanja opreme knjiži se na teret ostalih rashoda.

Adaptacije, obnavljanja i popravke koje produžavaju vijek korišćenja sredstava, uvećavaju vrijednost sredstava. Tekuće opravke i održavanja se knjiže na teret tekućeg obračunskog perioda i prikazuju se kao troškovi poslovanja.

Ulaganja u tuđa osnovna sredstva

Ulaganja u tuđa osnovna sredstva Društva se priznaju u okviru nekretnina, postrojenja i opreme, i čine vrijednost ulaganja izvršenih na kancelarijskom prostoru koje nije u vlasništvu Društva, a u cilju uređenja navedenog prostora za obavljanje poslovne djelatnosti Društva. Navedeno ulaganje je vrednovano po nabavnoj vrijednosti, i umanjeno za ispravku vrijednosti i eventualna obezvrjeđenja vrijednosti, a amortizuje se u skladu sa preostalim vijekom upotrebe.

3.7. Nematerijalna sredstva

Nematerijalna sredstva su iskazana po nabavnoj vrijednosti, umanjena za ispravku vrijednosti i eventualne akumulirane gubitke usljed obezvrjeđenja. Na dan bilansa stanja nematerijalna sredstva se sastoje od vrijednosti licence za računarsku opremu, kao i dozvole za rad Društva i dozvole za organizovanje i upravljanje EDPF.

3.8. Amortizacija

Amortizacija opreme, ulaganja u tuđa osnovna sredstva i nematerijalnih sredstava

Amortizacija opreme, ulaganja u tuđa osnovna sredstva i nematerijalnih sredstava obračunava se proporcionalnim metodom, tokom vijeka korisne upotrebe. Osnovicu za obračun amortizacije predstavlja nabavna vrijednost pojedinačnog sredstva umanjena za njegovu rezidualnu vrijednost. Amortizacija se obračunava od trenutka kad je sredstvo raspoloživo za upotrebu ili korištenje.

Ulaganje u tuđa osnovna sredstva, amortizuje se u toku korisnog vijeka sredstva, odnosno u periodu od tri godine koliko iznosi period zakupnine poslovnog prostora.

Amortizacija opreme i nematerijalnih ulaganja obračunava se degresivnom i proporcionalnim metodom, tokom vijeka korisne upotrebe, dok se amortizacija ulaganja u tuđa osnovna sredstva obračunava proporcionalnim metodom.

Korisni vijek upotrebe i stope amortizacije pojedinih grupa sredstava, koji je služio kao osnova za obračun amortizacije u 2019. godini je sljedeći:

GRUPA SREDSTAVA	Vijek trajanja (u godinama)	Stopa amortizacije	Osnovica za amortizaciju	Metod amortizacije
Nepokretnosti i postrojenja	33	3%	Nabavna vrijednost	Proporcionalna (linearna)
Nematerijalna sredstva, osim softvera	10	10%	Nabavna vrijednost	Proporcionalna (linearna)
Kompjuteri, informacijski sistemi, softver i serveri	2.5	40%	Neamortizovana vrijednost	Degresivna (opadajuća)
Oprema i ostala sredstva	5	20%	Neamortizovana vrijednost	Degresivna (opadajuća)

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
Za period koji se završio 30. juna 2020. godine**

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.9. Finansijski instrumenti

Finansijska sredstva i obaveze se evidentiraju u bilansu stanja Društva, od momenta kada je Društvo ugovornim odredbama vezano za instrument.

Finansijska sredstva prestaju da se priznaju kada Društvo izgubi kontrolu nad ugovorenim pravima nad tim instrumentima, što se dešava kada su prava korišćenja instrumenata realizovana, istekla, napuštena ili ustupljena. Finansijska obaveza prestaje da se priznaje kada Društvo ispuni obavezu ili kada je obaveza plaćanja predviđena ugovorom ukinuta ili istekla.

(a) Finansijska imovina

Sva finansijska imovina se priznaje, odnosno prestaje se priznavati na datum trgovanja kad je kupoprodaja finansijskog sredstva definisana ugovorenim datumom isporuke finansijskog sredstva u rokovima utvrđenima prema konvencijama na predmetnom tržištu, i inicijalno je mjerena po fer vrijednosti, uključujući transakcione troškove.

Nederivatna finansijska imovina se klasifikuje u sljedeće kategorije: finansijska imovina raspoloživa za prodaju i dati krediti i potraživanja. Klasifikacija zavisi od prirode i svrhe finansijske imovine i određena je u trenutku inicijalnog priznavanja.

Metoda efektivne kamatne stope

Metoda efektivne kamatne stope je metoda obračuna amortizovanog troška finansijske imovine i raspoređivanja prihoda od kamate tokom određenog perioda. Efektivna kamatna stopa je kamatna stopa koja tačno diskontuje buduća novčana primanja knjigovodstvene vrijednosti finansijske imovine kroz očekivani vijek trajanja finansijske imovine, ili gdje je to moguće, kraćeg perioda.

Prihodi se priznaju na bazi efektivne kamatne stope za kredite i potraživanja i dužničke instrumente, izuzev za one koji su iskazani po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha.

Finansijska imovina raspoloživa za prodaju

Otkupivi dužnički vrijednosni papiri držani od strane Društva, a kojima se trguje na aktivnom tržištu, su klasifikovani kao raspoloživi za prodaju i prezentuju se po fer vrijednosti, koristeći se tekućom tržišnom vrijednosti nekog drugog instrumenta koji je suštinski jednak ili se bazira na očekivanim novčanim tokovima imovine koja predstavlja osnov ulaganja. Ulaganja za koja nije moguće realno utvrditi fer vrijednost se mjere po trošku.

Dobici i gubici koji nastaju zbog promjene fer vrijednosti direktno utiču na kapital, odnosno na nerealizovane dobitke/gubitke od HoV raspoloživih za prodaju, sa izuzetkom umanjenja za imparitetne gubitke, kamate obračunate koristeći metod efektivne kamatne stope i dobitak ili gubitak na monetarnu imovinu od kursnih razlika, koji se direktno priznaju u bilans uspjeha perioda.

Kada se takva imovina prodaje, ili je izložena trajnom smanjenju vrijednosti, kumulativni dobitak ili gubitak prethodno ostvaren po fer vrijednosti za ulaganja je uključen u prihode i rashode perioda. Instrumenti kapitala klasifikovani kao raspoloživi za prodaju koji ne kotiraju na aktivnom berzanskom tržištu, i čija se fer vrijednost ne može pouzdano utvrditi, su vrednovani prema istorijskom trošku umanjenom za obezvrjeđenje.

Fer vrijednost finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju izraženih u stranoj valuti se određuje u toj valuti i preračunava se po važećoj kursnoj stopi na dan bilansa stanja. Promjena u fer vrijednosti koja se može pripisati promjenama kursa i koja rezultuje promjeni amortizovanog troška sredstva, priznaje se u bilansu uspjeha, dok se ostale promjene priznaju kao promjene u ostalom ukupnom rezultatu.

Finansijska sredstva koja se drže do dospjeća

Obveznice sa fiksnim ili odredivim plaćanjima i fiksnim rokom dospjeća, za koje Društvo ima pozitivnu namjeru i mogućnost da ih čuva do dospjeća, klasifikuju se kao imovina u posjedu do dospjeća. Evidentiraju se po trošku amortizacije koristeći metodu efektivne kamatne stope, umanjenom za umanjenje vrijednosti, sa prihodom koji se priznaje na bazi efektivnog prihoda.

Dugoročni finansijski plasmani

Dugoročni finansijski plasmani sastoje se od oročenih novčanih depozita kod poslovnih banaka na period duži od godinu dana. Oročena novčana sredstva u bankama su vrednovana u visini deponovanih sredstava na dan bilansa stanja.

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
Za period koji se završio 30. juna 2020. godine**

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.9. Finansijski instrumenti (nastavak)

(a) *Finansijska imovina (nastavak)*

Dati krediti i potraživanja

Potraživanja od kupaca, krediti i ostala potraživanja sa fiksnim ili odredivim plaćanjima koja ne kotiraju na aktivnom tržištu klasifikuju se kao krediti i potraživanja. Krediti i potraživanja vrednuju se po amortizovanom trošku, primjenom metode efektivne kamatne stope, umanjeni za procijenjeno umanjenje vrijednosti. Prihod od kamate se priznaje primjenom efektivne kamatne stope, osim u slučaju kratkoročnih potraživanja, gdje bi priznavanje prihoda bilo nematerijalno.

Potraživanja su prikazana po njihovoj nominalnoj vrijednosti, umanjenoj za ispravke vrijednosti nenaplativih potraživanja. Ispravka vrijednosti potraživanja vrši se indirektno za iznos dospjelih potraživanja koja nisu naplaćena u određenom periodu od datuma dospelja za plaćanje, što su, prema procjeni menadžmenta baziranoj na istorijskim dokazima o iznosu s tim u vezi nastalih gubitaka, potraživanja koja nisu naplaćena preko godinu dana. Direktna otpis potraživanja se vrši u slučajevima kada je nemogućnost naplate izvjesna i dokumentovana. Potraživanja koja su predmet kompenzacije se ispravljaju po neto principu.

Kratkoročni finansijski plasmani

Kratkoročni finansijski plasmani odnose se na oročena sredstva u bankama na period kraći od godinu dana, i evidentirana su u visini deponovanih novčanih sredstava na dan bilansa stanja.

Gotovinski ekvivalenti i gotovina

Gotovinski ekvivalenti i gotovina uključuju gotovinu u blagajni, depozite kod komercijalnih banaka, kao i visoko likvidna sredstva koja se mogu brzo konvertovati u poznate iznose gotovine, uz beznačajan rizik od promjene vrijednosti.

Umanjenja finansijske imovine

Finansijska imovina, osim imovine iskazane po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, procijenjena je za indikatore umanjenja na svaki datum izvještaja o finansijskom položaju. Finansijska imovina je umanjena tamo gdje je dokazano da su, kao rezultat jednog ili više događaja koji su se desili nakon početnog priznavanja finansijske imovine, procijenjeni budući novčani tokovi investicije izmijenjeni.

Za akcije koje ne kotiraju na berzi, a klasifikovane su kao raspoložive za prodaju, značajan ili produžen pad u fer vrijednosti vrijednosnog papira ispod njegovog troška smatra se objektivnim dokazom umanjenja.

Za svu ostalu finansijsku imovinu, uključujući otkupive hartije od vrijednosti klasifikovane kao raspoložive za prodaju, i potraživanja po finansijskom zajmu, objektivni dokaz umanjenja može uključiti:

- značajne finansijske teškoće izdavaoca ili korisnika; ili
- propust ili delikvencija u otplati kamate ili glavnice; ili
- mogućnost da će dužnik doći u stečaj ili finansijsku reorganizaciju.

Za određene kategorije finansijske imovine, kao što su potraživanja od kupaca, sredstva za koja je procijenjeno da nisu umanjena, naknadno se procjenjuju na umanjenje na kolektivnoj osnovi. Objektivni dokaz umanjenja portfolija potraživanja uključuje prethodno iskustvo Društva u naplati, kašnjenje u naplati nakon perioda dospelja, kao i promjene u nacionalnim ili lokalnim ekonomskim uslovima koji su u uzajamnoj vezi sa neizvršenjem potraživanja. Za finansijsku imovinu iskazanu po amortizovanom trošku, iznos umanjenja je razlika između knjigovodstvene vrijednosti imovine i sadašnje vrijednosti procijenjenih budućih novčanih tokova, diskontovanih koristeći originalnu efektivnu kamatnu stopu finansijskog sredstva. Knjigovodstvena vrijednost finansijske imovine je umanjena za gubitke umanjenja direktno za svu finansijsku imovinu, osim za potraživanja gdje je knjigovodstvena vrijednost umanjena kroz upotrebu rezervisanja za umanjenje vrijednosti. Kada nije moguće naplatiti potraživanja od kupaca, onda su ista otpisana na teret rezervisanja za umanjenje vrijednosti. Naknadni povrati iznosa koji su prethodno otpisani se oprihoduju u korist rezervisanja za umanjenje vrijednosti. Promjene u knjigovodstvenoj vrijednosti rezervisanja za umanjenje vrijednosti evidentiraju se u izvještaju o dobitku i gubitku.

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
Za period koji se završio 30. juna 2020. godine**

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.9. Finansijski instrumenti (nastavak)

(a) Finansijska imovina (nastavak)

Umanjenja finansijske imovine (nastavak)

Sa izuzetkom hartija od vrijednosti raspoloživih za prodaju, ako se, u narednom periodu, iznos gubitaka od umanjenja vrijednosti smanji, i to smanjenje se odnosi na događaj koji je nastao nakon što je umanjenje priznato, prethodno priznat gubitak umanjenja može se priznati kroz izvještaj o ukupnom rezultatu u mjeri koja neće rezultovati knjigovodstvenim iznosom većim nego što bi bio amortizovani trošak da nije došlo do priznavanja umanjenja vrijednosti na datum kada je umanjenje vrijednosti ispravljeno. Hartije od vrijednosti – ulaganja raspoloživih za prodaju, gubici od umanjenja, prethodno priznatih kroz izvještaj o ukupnom rezultatu, ne poništavaju se kroz izvještaj o ukupnom rezultatu. Bilo koje uvećanje u fer vrijednosti nakon gubitka umanjenja je priznato direktno u kapital.

Prestanak priznavanja finansijske imovine

Društvo će prestati priznavati finansijsku imovinu samo kada ugovorna prava na novčane tokove od finansijske imovine isteknu, ili ako prenese finansijsku imovinu, pa samim tim i sve rizike i nagrade od vlasništva sredstva na drugi subjekt. Ako Društvo ne prenese niti zadrži suštinski sve rizike i povrate od vlasništva i zadrži kontrolu nad finansijskom imovinom, Društvo nastavlja da priznaje finansijsku imovinu.

(b) Finansijske obaveze

Finansijske obaveze obuhvataju kratkoročne obaveze iz poslovanja i ostale obaveze.

Finansijske obaveze se inicijalno priznaju po fer vrijednosti umanjenoj za troškove koji se direktno mogu pripisati transakciji. Nakon početnog priznavanja, finansijske obaveze se mjere u iznosu po kome je obaveza početno priznata umanjena za otplate i umanjena za bilo koji otpis odobren od strane povjerioca. Finansijske obaveze su iskazane po amortizovanoj vrijednosti korišćenjem efektivne kamatne stope. Obaveze po osnovu kamata na finansijske obaveze se evidentiraju na teret finansijskih rashoda u periodu na koji se odnose i prikazuju u okviru ostalih kratkoročnih obaveza.

Finansijska obaveza prestaje da se priznaje kada Društvo ispuni obavezu, ili kada je obaveza plaćanja predviđena ugovorom ukinuta ili istekla.

3.10. Obezvrjeđenje vrijednosti stalne imovine

Na dan bilansa stanja rukovodstvo Društva analizira vrijednost nematerijalnih ulaganja i opreme prikazane u finansijskim izvještajima. Ukoliko postoji indikacija da za neko materijalno ulaganje i opremu postoji obezvrjeđenje nadoknadivi iznos te imovine se procjenjuje kako bi se utvrdio iznos obezvrjeđenja. Ukoliko je nadoknadivi iznos nekog sredstva procijenjen kao niži od vrijednosti iskazane u finansijskim izvještajima, vrijednost sredstva iskazanog u finansijskim izvještajima se smanjuje do svoje nadoknadive vrijednosti.

Obezvrjeđenje se priznaje kao trošak tekućeg perioda i evidentira u okviru ostalih poslovnih rashoda, ukoliko sredstvo nije prikazano u finansijskim izvještajima po revalorizovanoj vrijednosti, kada se obezvrjeđenje tretira kao smanjenje revalorizacione rezerve do revalorizovanog iznosa.

Ako se kasnije poništi obezvrjeđenje, vrijednost sredstava prikazana u finansijskim izvještajima se povećava do promijenjene procjene nadoknadivog iznosa, ali tako da povećana vrijednost prikazana u finansijskim izvještajima ne prelazi iznos koji bi bio prikazan da se u proteklim godinama nije računalo obezvrjeđenje. Poništenje obezvrjeđenja se računa kao prihod tekućeg perioda, ukoliko sredstvo nije prikazano u finansijskim izvještajima po revalorizovanoj vrijednosti, kada se poništenje obezvrjeđenja tretira kao povećanje revalorizacione rezerve.

Na dan 30. juna 2020. godine, na osnovu procjene rukovodstva Društva, ne postoje indikacije da je vrijednost nematerijalnih sredstava i opreme obezvrjeđena.

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
Za period koji se završio 30. juna 2020. godine**

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.11. Porezi i doprinosi iz rezultata

Tekući porez na dobitak

Porez na dobitak obuhvata tekući porez na dobitak i odložene poreze na dobitak. Tekući i odloženi porez na dobitak se priznaju bilansu uspjeha, osim ako nisu nastali iz poslovnih kombinacija ili stavki priznatih direktno u kapitalu, odnosno u ostalom ukupnom rezultatu.

Tekući porez na dobitak predstavlja iznos koji se obračunava i plaća u skladu sa Zakonom o porezu na dobit. Tekući porez na dobitak predstavlja iznos koji se obračunava primjenom propisane poreske stope od 10% na osnovicu utvrđenu poreskim bilansom, koju predstavlja iznos dobitka prije oporezivanja po odbitku efekata usklađivanja prihoda i rashoda, a u skladu sa poreskim propisima Republike Srpske.

Poreski propisi Republike Srpske ne predviđaju mogućnost da se poreski gubici iz tekućeg perioda mogu koristiti kao osnova za povraćaj poreza plaćenog u prethodnim periodima. Međutim, gubici iz tekućeg perioda iskazani u poreskom bilansu mogu se koristiti za umanjenje poreske osnovice budućih obračunskih perioda, ali ne duže od pet godina.

Odloženi porez na dobitak se obračunava korišćenjem metode utvrđivanja obaveza prema bilansu stanja, za privremene razlike proizašle iz razlike između poreske osnove potraživanja i obaveza u bilansu stanja i njihove knjigovodstvene vrijednosti. Važeće poreske stope na dan bilansa stanja ili poreske stope koje su nakon tog dana stupile na snagu, koriste se za utvrđivanje razgraničenog iznosa poreza na dobitak. Odložene poreske obaveze se priznaju za sve oporezive privremene razlike. Odložena poreska sredstva se priznaju za sve odbitne privremene razlike i efekte poreskih gubitaka i poreskih kredita, koji se mogu prenositi u naredne fiskalne periode, do stepena do kojeg će vjerovatno postojati oporezivi dobitak od kojeg se prenijeti poreski gubitak i krediti mogu umanjiti.

3.11. Porezi i doprinosi iz rezultata (nastavak)

Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata

Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata predstavljaju plaćanja prema važećim republičkim i opštinskim propisima radi finansiranja raznih komunalnih i republičkih potreba. Ovi porezi i doprinosi uključeni su u okviru ostalih poslovnih rashoda.

3.12. Beneficije za zaposlene

a) Porezi i doprinosi za obezbjeđenje socijalne sigurnosti zaposlenih

U skladu sa domaćim propisima i usvojenom računovodstvenom politikom, Društvo je obavezno da uplaćuje doprinose raznim državnim fondovima za socijalnu zaštitu. Ove obaveze uključuju doprinose na teret zaposlenih u iznosima koji se obračunavaju primjenom specifičnih, zakonom propisanih stopa. Društvo ima zakonsku obavezu da izvrši obustavu obračunatih doprinosa iz bruto zarada zaposlenih i da za njihov račun izvrši prenos obustavljenih sredstava u korist odgovarajućih državnih fondova. Doprinosi na teret zaposlenih knjiže se na teret troškova u periodu na koji se odnose.

b) Obaveze po osnovu otpremnina

U skladu sa Zakonom o radu, Društvo je u obavezi da isplati otpremnine, radnicima koji su zaključili ugovor o radu na neodređeno vrijeme, najmanje u visini jedne trećine neto prosječne mjesečne plate radnika isplaćene u posljednja tri mjeseca prije prestanka ugovora o radu, za svaku navršenu godinu rada kod poslodavca. Otpremnina ne može biti veća od šest prosječnih mjesečnih plata isplaćenih radniku u posljednja tri mjeseca prije prestanka ugovora o radu.

Na osnovu IAS 19 "Primanja zaposlenih" zahtijeva se obračun i ukalkulisavanje sadašnje vrijednosti akumuliranih prava zaposlenih na otpremnine.

Prema mišljenju rukovodstva Društva, sadašnja vrijednost obaveza po osnovu otpremnina za odlazak u penziju nakon ispunjenih uslova, nije materijalno značajna za finansijske izvještaje posmatrane u cjelini, i zbog toga u ovim finansijskim izvještajima nisu izvršena rezervisanja po ovom osnovu.

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
Za period koji se završio 30. juna 2020. godine**

4. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE

Prezentacija finansijskih izvještaja zahtijeva od rukovodstva Društva korišćenje najboljih mogućih procjena i razumnih pretpostavki, koje imaju efekta na prezentovane vrijednosti sredstava i obaveza i objelodanjivanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja finansijskih izvještaja, kao i prihoda i rashoda u toku izvještajnog perioda. Ove procjene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na dan sastavljanja finansijskih izvještaja, a budući stvarni rezultati mogu da se razlikuju od procijenjenih iznosa.

Procjene i pretpostavke se stalno preispituju. Izmjene knjigovodstvenih procjena priznaju se u periodu izmjene ukoliko se odnose samo na taj period ili u periodu izmjene u budućim periodima ukoliko izmjena utiče na tekući i buduće periode.

Osnovne pretpostavke koje se odnose na buduće događaje i ostale značajne izvore neizvjesnosti pri davanju procjene na dan bilansa stanja, koja nose rizik sa mogućim ishodom u materijalno značajnim korekcijama sadašnje vrijednosti sredstava i obaveza u narednoj finansijskoj godini predstavljene su u narednom tekstu:

Procijenjeni korisni vijek opreme i nematerijalnih sredstava

Određivanje korisnog vijeka opreme je zasnovano na istorijskom iskustvu sa sličnim sredstvima, kao i predviđenim tehnološkim napretkom i promjenama ekonomskih i industrijskih faktora. Adekvatnost procijenjenog preostalog korisnog vijeka opreme se analizira godišnje ili gdje god postoji indicija o značajnim promjenama određenih pretpostavki.

Obezvrjeđenje vrijednosti sredstava

Na dan bilansa stanja rukovodstvo Društva analizira vrijednosti sredstava prikazanih u finansijskim izvještajima. Ukoliko postoji indicija da za neko sredstvo postoji obezvrjeđenje, nadoknadi iznos tog sredstva se procjenjuje kako bi se utvrdio iznos obezvrjeđenja. Ukoliko je nadoknadi iznos nekog sredstva procijenjen kao niži od vrijednosti iskazane u finansijskim izvještajima, vrijednost sredstva iskazanog u finansijskim izvještajima se smanjuje do svoje nadoknadive vrijednosti.

Ispravka vrijednosti potraživanja

Društvo obračunava obezvrjeđenje sumnjivih potraživanja na osnovu procijenjenih gubitaka pri obračunu provizije za upravljanje fondom. U procjeni odgovarajućeg iznosa gubitka od obezvrjeđenja za sumnjiva potraživanja Društvo se oslanja na starost potraživanja, ranije iskustvo sa otpisom i promjenama u uslovima plaćanja.

Rezervisanja

Rezervisanja se priznaju i vrše kada Društvo ima zakonsku ili ugovorenu obavezu kao rezultat prošlih događaja i kada je vjerovatno da će odliv resursa koje stvaraju ekonomske dobiti biti potreban da se izmiri obaveza i kada se može pouzdano procijeniti iznos obaveze.

Pravična (fer) vrijednost

Poslovna politika Društva je da objelodani informacije o pravičnoj vrijednosti aktive i pasive za koju postoje zvanične tržišne informacije i kada se pravična vrijednost značajno razlikuje od knjigovodstvene vrijednosti. U Republici Srpskoj ne postoji dovoljno tržišnog iskustva, kao ni stabilnosti i likvidnosti kod kupovine i prodaje potraživanja i ostale finansijske aktive i pasive, pošto zvanične tržišne informacije nisu u svakom trenutku raspoložive. Stoga, pravičnu vrijednost nije moguće pouzdano utvrditi u odsustvu aktivnog tržišta.

Rukovodstvo Društva vrši procjenu rizika i, u slučajevima kada se ocijeni da vrijednost po kojoj se imovina vodi u poslovnim knjigama neće biti realizovana, vrši ispravku vrijednosti. Po mišljenju rukovodstva Društva, iznosi u ovim finansijskim izvještajima odražavaju vrijednost koja je, u datim okolnostima, najvjerodostojnija i najkorisnija za potrebe izvještavanja.

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
Za period koji se završio 30. juna 2020. godine**

5. PRIHODI OD PRODAJE UČINAKA

	Period koji se završio 30. juna 2020.	U BAM Period koja se završio 30. juna 2019.
Prihodi od ulazne naknade i naknade za upravljanje EDPF		
Prihodi od ulazne naknade	53,337	7,147
Prihodi od naknade za upravljanje – EDPF	25,889	5.043
	79,226	12.191

Prihodi od ulazne naknade i naknade za upravljanje EDPF-om, koji za prvu polovinu poslovnw 2020. godinu, iznose 79,226 BAM i evidentirani su u skladu sa Pravilnikom o naknadama broj UO-IV-6/17 od 4. oktobra 2017. godine.

Naknada za upravljanje se utvrđuje prilikom svakog obračuna neto vrijednosti imovine Fonda, a koji je usaglašen između Društva i kastodi banke. Ugovor o pružanju kastodi usluga je zaključen sa Novom Bankom a.d. Banja Luka dana 9. oktobra 2017. godine na neodređeno vrijeme.

Društvo mjesečno fakturiše Fondu naknadu za upravljanje i ulaznu naknadu.

Za iznos ulazne naknade se umanjuje vrijednost svake uplate u Fond prije pretvaranja u obračunske jedinice.

Naknada prilikom uplate penzijskih doprinosa (ulazna naknada) obračunava se jednokratno i to kao procenat u odnosu na pojedinačnu uplatu, po stopi do maksimalno 1.9% od ukupno izvršenih uplata. Za članove penzijskog plana, naknada prilikom uplate penzijskih doprinosa, obračunava se procentualno od ukupne vrijednosti uplaćenih penzijskih doprinosa koje je organizator penzijskog plana uplatio za članove tog plana, u visini do 1.9%.

Naknada za upravljanje se utvrđuje prilikom svakog obračuna neto vrijednosti imovine Fonda, a koji je usaglašen između Društva i kastodi banke. Naknada za upravljanje Fondom koja pripada Društvu obračunava se najviše do 2% godišnje od neto vrijednosti imovine Fonda. Naknada se obračunava svakog dana, i to kao procenat podijeljen sa 365.25 na neto vrijednost imovine Fonda. Neto vrijednost imovine Fonda predstavlja vrijednost imovine umanjenu za iznos obaveza. Društvo naplaćuje od Fonda na kraju svakog mjeseca iznos koji predstavlja zbir svih dnevnih vrijednosti naknada za taj mjesec.

6. TROŠKOVI MATERIJALA

	Period koja se završio 30. juna 2020.	U BAM Period koja se završio 30. juna 2019.
Troškovi goriva	3,839	5,919
Troškovi energije	1,718	1,965
Troškovi opreme koja se u cjelini otpisuje u momentu nabavke (auto gume)	330	1,192
Troškovi kancelarijskog materijala	320	281
Troškovi ostalog režijskog materijala	226	129
Troškovi vode	53	53
	6,507	9,539

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
Za period koji se završio 30. juna 2020. godine**

7. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALIH LIČNIH RASHODA

	Period koji se završio 30. juna 2020.	U BAM Period koji se završio 30. juna 2019.
Bruto plate zaposlenih	188,848	163,599
Bruto naknade zaposlenima	-	1,674
Bruto naknade za dopunski rad i ugovor o djelu	4,090	8,180
	192,938	173,453

8. TROŠKOVI PROIZVODNIH USLUGA

	Period koji se završio 30. juna 2020.	U BAM Period koji se završio 30. juna 2019.
Troškovi zakupa poslovnog prostora	22,500	22,500
Troškovi usluga održavanja	8,813	6,049
Troškovi reklame i propagande	16,491	18,154
Troškovi PTT usluga (telefon i poštarina)	7,357	6,570
Troškovi zakupa računovodstvenog softvera	21,015	9,000
Troškovi ostalih usluga	2,221	2,759
	78,398	65,033

Troškovi proizvodnih usluga za prvu polovinu 2020. godinu iznose 78,398 BAM, od čega najznačajniji iznos predstavljaju troškovi zakupa poslovnog prostora u iznosu od 22,500 BAM i zakupa softvera 21,015. Ugovor o zakupu poslovnog prostora je zaključen na period od tri godine, odnosno do aprila 2023. godine.

9. NEMATERIJALNI TROŠKOVI

	Period koji se završio 30. juna 2020.	U BAM Period koji se završio 30. juna 2019.
Troškovi marketinških usluga	7.020	7.020
Troškovi premija osiguranja	5.362	5.572
Troškovi revizije finansijskih izvještaja	6.002	16.555
Troškovi platnog prometa	877	1.166
Troškovi reprezentacije	1.042	3.631
Troškovi održavanja internet stranice	2.129	2.129
Troškovi pretpate na časopise i stručne publikacije	220	76
Troškovi naknada i taksi	2.725	4.499
Troškovi sponzorstva i donacija	6.000	5.323
Troškovi štamparskih usluga	6.813	5.979
Ostali nematerijalni troškovi	3.311	5.198
	58,884	49,253

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
Za period koji se završio 30. juna 2020. godine

10. FINANSIJSKI PRIHODI/(RASHODI)

	Period koji koji se završio 30. juna 2020.	U BAM Period koji se završio 30. juna <u>2019.</u>
Finansijski prihodi		
Prihodi od kamata na obveznice	19,891	19,836
Prihod po osnovu amortizacije diskonta obveznica	145	102
Prihodi od kamata na depozite	2.679	8,364
	<u>22,715</u>	<u>28,302</u>
Rashodi po osnovu amortizacije diskonta (troškovi kupovine HoV)	(3)	(14)
	<u>22,712</u>	<u>28,288</u>

11. OSTALI PRIHODI/(RASHODI)

	Period koji se završio 30. juna 2020.	Period koji se završio 30. juna 2019.
Ostali prihodi		
Naknada štete od strane osiguravajućih kuća	-	1,259
Refundacije bolovanja od strane javnih fondova	-	329
Prodaja udjela u otvorenim investicionim fondovima	-	-
Dobici/gubici po osnovu ulaganja u OIF - Triglav obveznički	-	-
Dobici/gubici po osnovu ulaganja u OIF - Triglav Renta	-	-
Dobici/gubici po osnovu ulaganja u OIF - Triglav High Yield	-	-
	<u>-</u>	<u>1,588</u>

12. PRIHODI / RASHODI OD USKLAĐIVANJA VRIJEDNOSTI IMOVINE

	U Konvertibilnim markama	
	Period od 01. januara- 30. juna 2020.	Period od 01. januara- 30. juna 2019.
Prihodi/rashodi od uskl.vrij.imovine - ulaganja u OIF – Triglav obveznički	(8,668)	10,153
Prihodi/rashodi od uskl.vrij.imovine - ulaganja u OIF – Triglav renta	(10,518)	39,037
Prihodi/rashodi od uskl.vrij.imovine - ulaganja u OIF – Triglav high yield	(1,323)	6,615
	<u>(20,509)</u>	<u>55,805</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
Za period koji se završio 30. juna 2020. godine

	OPREMA, NEMATERIJALNA SREDSTVA I ULAGANJA U TUĐA OSNOVNA SREDSTVA			U BAM
	<u>Oprema</u>	<u>Nematerijalna sredstva</u>	<u>Ulaganje na tuđim objektima</u>	<u>Ukupno</u>
Nabavna vrijednost				
Stanje, 31. decembra 2019.	<u>107,616</u>	<u>25,317</u>	<u>3,462</u>	<u>136,395</u>
Ispravka vrijednosti				
Stanje, 1. januar 2020.	<u>107,616</u>	<u>25,317</u>	<u>3,462</u>	<u>136,395</u>
Amortizacija u toku perioda	<u>12,083</u>	<u>352</u>	<u>3,462</u>	<u>15,897</u>
Stanje, 30. jun 2020.	<u>95,533</u>	<u>24,965</u>	<u>-</u>	<u>120,498</u>
Sadašnja vrijednost				
- 30. jun 2020.	<u>95,533</u>	<u>24,965</u>	<u>-</u>	<u>120,498</u>
- 31. decembar 2019.	<u>107,616</u>	<u>25,317</u>	<u>3,462</u>	<u>136,395</u>

Na dan 30. juna 2020. godine ne postoje ograničenja vlasništva nad nematerijalnim sredstvima i opremom Društva.

Nematerijalna sredstva koja na dan 30. juna 2020. godine, iznose neto 24,965 BAM, u najznačajnijem iznosu od 20,000 BAM, predstavljaju naknadu plaćenu za dozvole za rad, organizovanje i upravljanje EDPF. Iste su dobijene od strane Agencije za osiguranje Republike Srpske, i to bez ograničenja perioda na koji se dozvole odnose.

Ulaganja na tuđim objektima na dan 30. juna 2020. godine iznose neto 0 BAM i u potpunosti su amortizovana (odnose se na vrijednost izvršenih radova na adaptaciji poslovnog prostora, odnosno prilagođavanja istog poslovnim potrebama Društva).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
Za period koji se završio 30. juna 2020. godine

14. DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI

	U BAM	U BAM
	30. jun	31. decembar
	2020.	2019.
a) Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju		
Obveznice Republike Srpske	1,000,000	1,000,000
b) Ostali dugoročni finansijski plasmani		
Dugoročni depozit - Komercijalna Banka a.d. Banja Luka		<u>350.000</u>
	<u>1,000,000</u>	<u>1,350,000</u>

a) Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju

Finansijska imovina raspoloživa za prodaju odnosi se na obveznice Republike Srpske oznake RSBD-O04, emitovane 25. emisijom i to javnom ponudom. Vrijednost kupljenih obveznica je 1,000,000 BAM, odnosno 1,000 obveznica nominalne vrijednosti 1,000 BAM. Datum dospjeća obveznica je 4. avgust 2027. godine, kamatna stopa je fiksna i iznosi 4% na godišnjem nivou.

15. KRATKOROČNA POTRAŽIVANJA

	U BAM	U BAM
	30. jun	31. decembar
	2020.	2019.
Potraživanja za kamatu na oročena sredstva	442	458
Potraživanja za ulaznu naknadu i naknadu za upravljanje	19,749	5,353
Ostala potraživanja od zaposlenih	363	1,111
Potraživanja od fondova po osnovu refundacije zarade i naknada zarada	<u>1,169</u>	<u>1,169</u>
	<u>21,722</u>	<u>8,091</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
Za period koji se završio 30. juna 2020. godine

16. KRATKOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI

	U BAM	
	30. jun 2020.	31. decembar 2019.
<i>Udjeli u otvorene investicione fondove po fer vrijednosti</i>		
-Triglav Renta	328,709	328,709
-Triglav Obveznički	402,321	402,321
-Triglav Hight Yield	175,692	175,692
	906,722	906,722
<i>Oročeni depoziti do godinu dana</i>		
-Komerrijalna Banka a.d. Banja Luka	350,000	350,000
	350,000	350,000
<i>Ispravka vrijednosti udjela u otvorene investicione fondove po fer vrijednosti</i>	(16,124)	(28,739)
	1.272.846	1,293,356

Udjeli u otvorene investicione fondove po fer vrijednosti

Društvo je u toku 2018. godine u skladu sa odlukama Izvršnog odbora od 2. novembra 2017. i 1. marta 2018. godine, kao i saglasnosti Upravnog odbora Društva od 17. novembra 2017. godine, kupilo udjele u otvorenim investicionim fondovima kojima upravlja Triglav Skladi, Družba za upravljanje d.o.o. Ljubljana.

				U BAM		
				Cijena na dan 30. jun 2020.	Vrijednost na dan 30. jun 2020.	Korekcija vrijednosti
Naziv fonda	Broj udjela	Nominalna vrijednost	Troškovi kupovine	Cijena na dan 30. jun 2020.	Vrijednost na dan 30. jun 2020.	Korekcija vrijednosti
Triglav Renta	11,442.41	328,709	1,783	30.63	350,462	21,752
Triglav Obveznički	36,933.57	402,321	1,783	10.70	395,130	(7,191)
Triglav Hight Yield	9,661.95	175,692	1,114	18,35	177,255	1,563
		906,722	4,680		922,847	16,124

Oročeni depoziti

Kratkoročni finansijski plasmani iskazani na dan 30. juna 2020. godine u iznosu od 350,000 BAM, cjelokupno se odnose na oročene novčane depozite kod poslovne banake Komerrijalna Banka a.d. Banja Luka, sa ugovorenom godišnjom kamatnom stopom od 1.55%.

17. GOTOVINSKI EKVIVALENTI I GOTOVINA

	U BAM	
	30. jun 2020.	31. decembar 2019.
Žiro račun u domaćoj valuti	347,424	573,972
Žiro račun u stranoj valuti	446,5	472
Blagajna	114	220
	347,985	574,664

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
Za period koji se završio 30. juna 2020. godine**

18. KAPITAL

Akcijski kapital

Akcijski kapital Društva je formiran inicijalnom uplatom osnivača prilikom osnivanja. Društvom upravljaju akcionari srazmjerno uloženim sredstvima u redovne akcije, u skladu sa Statutom Društva.

Na dan 30. juna 2020. godine akcijski kapital Društva se sastoji od 4,400,000 redovnih akcija nominalne vrijednosti jedne akcije od 1 BAM, sa sljedećom strukturom vlasništva u kapitalu:

30. jun 2020.

	Broj akcija	Iznos u BAM	Učešće u %
Triglav pokojninska družba d.d. Ljubljana	1,496,000	1,496,000	34
Penzijski rezervni fond RS a.d. Banja Luka	1,452,000	1,452,000	33
Evropska banka za obnovu i razvoj (EBRD)	726,000	726,000	16.5
Fond za razvoj preduzeća (ENEF)	726,000	726,000	16.5
	4,400,000	4,400,000	100

19. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM PRAVNIM LICIMA

U normalnim ulovima poslovanja, Društvo ostvaruje transakcije sa povezanim licima. Stanja na kraju perioda, koja proizilaze iz transakcija sa povezanim licima, uključena u ovim finansijskim izvještajima su sljedeća:

	30. jun 2020.	U BAM 30. jun 2019.
BILANS USPJEHA		
Prihod od prodaje učinaka:		
- Evropski dobrovoljni penzijski fond	79,226	23,167
Rashodi:		
- Troškovi ličnih primanja ključnog rukovodećeg osoblja Društva	(39,920)	(39,920)
Rashodi/prihodi, neto	39,306	(16,753)
	30. jun 2020.	31. decembra 2019.
BILANS STANJA		
Potraživanje za ulaznu naknadu i naknadu za upravljanje:		
- Evropski dobrovoljni penzijski fond	19,749	13,563
Ukupno potraživanje	19,749	13,563

20. SUDSKI SPOROVI

Na dan 30. juna 2020. godine Društvo nije imalo sudskih sporova u kojima je tužena strana, niti je vodilo sudske sporove protiv svojih dužnika.

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
Za period koji se završio 30. juna 2020. godine**

21. FINANSIJSKI INSTRUMENTI

Upravljanje rizikom kapitala

Cilj upravljanja kapitalom je da Društvo zadrži sposobnost da nastavi sa svojim poslovanjem u neograničenom periodu u predvidljivoj budućnosti, kako bi očuvalo optimalnu strukturu kapitala sa ciljem da smanji troškove kapitala, a vlasnicima obezbijedi prinos na kapital. Obzirom da Društvo nema obaveza po osnovu kredita, struktura kapitala Društva sastoji se od gotovine i gotovinskih ekvivalenata i kapitala koji se pripisuje vlasnicima, a koji uključuje akcijski kapital.

Lica koja kontrolišu finansije na nivou Društva ispituju strukturu kapitala na godišnjem nivou.

Pokazatelji zaduženosti Društva sa stanjem na kraju godine bili su sljedeći:

	30. jun 2020.	U BAM 31. decembar 2019.
Zaduženost (a)		-
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	(347,985)	(574,664)
Neto zaduženost	(347,985)	(574,664)
Kapital (b)	2.765,250	3,025,168
<i>Racio ukupnog dugovanja prema kapitalu</i>	<u>nije primjenjivo</u>	<u>nije primjenjivo</u>

(a) Zaduzenost se odnosi na dugoročne i kratkoročne finansijske obaveze (kredite), kojih Društvo nema na dan 30. juna 2020. godine,

(b) Kapital uključuje akcijski kapital, nerealizovane gubitke po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju i akumulirani gubitak.

Značajne računovodstvene politike u vezi sa finansijskim instrumentima

Detalji značajnih računovodstvenih politika, kao i kriterijumi i osnove za priznavanje prihoda i rashoda za sve vrste finansijskih sredstava i obaveza objelodanjeni su u napomeni 3 ovih finansijskih izvještaja.

Kategorije finansijskih instrumenata

Kategorije finansijskih instrumenata su prikazane u narednoj tabeli:

	U BAM 30. jun 2020.	U BAM 31. decembar 2019.
Finansijska imovina		
Dugoročni finansijski plasmani	1,000,000	1,000,000
Potraživanja	57.897	8,091
Kratkoročni finansijski plasmani	1.272.846	1,293,356
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	347.985	574,664
Ukupno finansijska imovina	<u>2,642,555</u>	<u>2,876,111</u>
Finansijske obaveze (dobavljači)	<u>11,136</u>	<u>3,695</u>

Ciljevi upravljanja finansijskim rizicima

U svom redovnom poslovanju, Društvo je, u različitom obimu, izloženo određenim finansijskim rizicima, i to: tržišnom riziku (koji obuhvata rizik od promjene kursa stranih valuta, rizik od promjene kamatnih stopa i rizik od promjene cijena), riziku likvidnosti i kreditnom riziku.

Upravljanje rizicima u Društvu je usmjereno na minimiziranje potencijalnih negativnih uticaja na finansijsko stanje i poslovanje Društva u situaciji nepredvidivosti finansijskih tržišta. Upravljanje rizicima definisano je računovodstvenim politikama Društva.

Društvo ne stupa u transakcije sa izvedenim finansijskim instrumentima, kao što su svopovi kamatnih stopa ili forvardi.

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
Za period koji se završio 30. juna 2020. godine**

20. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

Ciljevi upravljanja finansijskim rizicima (nastavak)

Tržišni rizik

(a) Rizik od promjene kursa stranih valuta

Društvo nije značajno izloženo riziku od promjene kursa stranih valuta prilikom poslovanja u zemlji i inostranstvu, jer obavlja svoje poslovne transakcije u lokalnoj valuti (BAM) koja je fiksno vezana za EUR.

(b) Rizik od promjene kamatnih stopa

Društvo je izloženo rizicima koji, kroz efekte promjene visine tržišnih kamatnih stopa, djeluju na njegov finansijski položaj i tokove gotovine.

Obzirom da Društvo ima kamatonosnu imovinu, prihodi Društva su u određenoj mjeri zavisni od promjene tržišnih kamatnih stopa. Imovina Društva je investirana u dužničke hartije od vrijednosti (obveznice Republike Srpske) i depozite kod banaka.

Društvo vrši analizu izloženosti riziku od promjene kamatnih stopa na dinamičkoj osnovi uzimajući u obzir da se rokovi dospjeća oročenih depozita podudaraju sa procjenom roka u kojem navedena sredstva neće biti korišćena za kupovinu hartija od vrijednosti, kao i alternativne izvore finansiranja i refinansiranja.

(c) Rizik od promjene cijena kapitala

Društvo nije izloženo značajnom riziku promjena cijena svojih usluga, s obzirom da rukovodstvo Društva nema saznanja o eventualnim značajnim promjenama cijena usluga koje bi bile odobrene od strane regulatornog organa, Agencije za osiguranje Republike Srpske.

Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti predstavlja vjerovatnoću nemogućnosti brze prodaje finansijske imovine Društva po cijeni koja je približno jednaka fer vrijednosti te imovine.

Upravljanje likvidnošću je centralizovano na nivou Društva. Društvo svojom imovinom i obavezama upravlja na način koji mu obezbjeđuje da u svakom trenutku ispunjava sve svoje obaveze.

Društvo raspolaže dovoljnim iznosom visoko likvidnih sredstava (gotovina i gotovinski ekvivalenti) koji omogućava da svoje obaveze izmiruje u roku dospjeća.

Društvo ne koristi finansijske derivate.

Ročnost dospjeća finansijske imovine i obaveza Društva na dan 30. juna 2020. godine i 31. decembra 2019. godine je sljedeći:

Finansijska imovina 2020. godina	do 1	1 - 3	3 - 12	1 - 20	U BAM
	mjesec	mjeseca	mjeseci	godina	Ukupno
Bez kamata	347.985	-	-	-	347,985
Kamatonosno	-	-	1,272,846	1,000,000	2,272,846
Ukupno	347,985	-	1,272,846	1,000,000	2,620,831
2019. godina					
Bez kamata	574,664	-	-	-	574,664
Kamatonosno	-	-	1,341,986	1,280,110	2,622,096
Ukupno	574,664	-	1,341,986	1,280,110	3,196,760

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
Za period koji se završio 30. juna 2020. godine**

20. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

Ciljevi upravljanja finansijskim rizicima (nastavak)

Rizik likvidnosti (nastavak)

Finansijske obaveze 2020. godina	do 1	1 - 3	3 - 12	1 - 20	U BAM
	mjesec	mjeseca	mjeseci	godina	Ukupno
Bez kamata	11,136	-	-	-	11,136
Ukupno	<u>11,136</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>11,136</u>
2019. godina					
Bez kamata	3,695	-	-	-	3,695
Ukupno	<u>3,695</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>3,695</u>

Kreditni rizik

Kreditni rizik nastaje kod gotovine i gotovinskih ekvivalenata, potraživanja od pravnih lica i preuzetih obaveza, i odnosi se na rizik da druga strana neće ispuniti svoje ugovorne obaveze prema Društvu, što će rezultirati finansijskim gubitkom Društva.

Društvo nije značajnije izloženo kreditnom riziku, s obzirom da na dan 30. juna 2020. godine potraživanja Društva iznose 15,585 BAM.

Upravljanje obavezama prema dobavljačima

Obaveze prema dobavljačima na dan 30. juna 2020. godine iskazane su u iznosu od 11,281 BAM. Dobavljači ne zaračunavaju zateznu kamatu na dospjele obaveze, pri čemu Društvo dospjele obaveze prema dobavljačima, saglasno politici upravljanja finansijskim rizicima, izmiruje u ugovorenom roku.

Fer vrijednost finansijskih instrumenata

Rukovodstvo Društva smatra da knjigovodstvena vrijednost finansijskih sredstava i finansijskih obaveza priznatih u priloženim finansijskim izvještajima aproksimira njihovoj fer vrijednosti.

21. DOGAĐAJI NAKON BILANSA

Brzo širenje virusa Covid-19 i njegovi društveni i ekonomski efekti u Republici Srpskoj, kao i na globalnom planu, mogu za posledicu imati pretpostavke i procjene koje će zahtjevati revidiranje, a to može dovesti do materijalno značajnih korekcija knjigovodstvene vrednosti sredstava i obaveza u toku naredne poslovne godine. U ovoj fazi rukovodstvo nije u mogućnosti da pouzdano procjeni uticaj jer se novi događaji odvijaju iz dana u dan.

Dugoročno gledano, posledice mogu uticati na obim trgovanja, tokove gotovine, i profitabilnost. Bez obzira na navedeno, na dan izdavanja ovih finansijskih izvještaja Društvo i dalje ispunjava svoje obaveze o roku dospelja te stoga nastavlja da primjenjuje načelo stalnosti poslovanja kao računovodstvenu osnovu za sastavljanje finansijskih izvještaja.

Nije bilo drugih događaja nakon dana bilansa koji bi zahtjevali dodatna objelodanjivanja ili eventualne korekcije, kako se to zahtjeva prema IAS 10 "Događaji poslije izvještajnog perioda".

**NAPOMENE UZ FINANIJSKE
Za period koji se završio 30. juna 2020. godine**

22. PORESKI RIZICI

Republika Srpska i Bosna i Hercegovina trenutno imaju više zakona koji regulišu razne poreze uvedene od strane nadležnih organa. Porezi koji se plaćaju uključuju porez na dodatu vrijednost, porez na dobitak i poreze na plate (socijalne poreze), zajedno sa drugim porezima. Pored toga, zakoni kojima se regulišu ovi porezi nisu bili primjenjivani duže vrijeme za razliku od razvijenijih tržišnih privreda, dok su propisi kojim se vrši implementacija ovih zakona često nejasni ili ne postoje. Shodno tome, u pogledu pitanja vezanih za poreske zakone ograničen je broj slučajeva koji se mogu koristiti kao primjer.

Često postoje razlike u mišljenju među državnim ministarstvima i organizacijama vezano za pravnu interpretaciju zakonskih odredbi što može dovesti do neizvjesnosti i sukoba interesa. Poreske prijave, zajedno sa drugim oblastima zakonskog regulisanja (na primjer, pitanja carina i devizne kontrole) su predmet pregleda i kontrola od više ovlašćenih organa kojima je zakonom omogućeno propisivanje jako strogih kazni i zateznih kamata.

Tumačenje poreskih zakona od strane poreskih vlasti u odnosu na transakcije i aktivnosti Društva mogu se razlikovati od tumačenja rukovodstva. Kao rezultat iznietog, transakcije mogu biti osporene od strane poreskih vlasti i Društvu može biti određen dodatni iznos poreza, kazni i kamata. U skladu sa Zakonom o poreskom postupku Republike Srpske, period zastarjelosti poreske obaveze je pet godina, pri čemu pravo na utvrđivanje i naplatu doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje ne zastarijeva. To znači da poreske vlasti imaju prava da odrede plaćanje neizmirenih obaveza u roku od pet godina od trenutka kada je obaveza nastala. Ove činjenice utiču da poreski rizik u Republici Srpskoj i Bosni i Hercegovini bude značajniji od onog u zemljama sa razvijenijim poreskim sistemom.

23. DEVIZNI KURSEVI

Srednji kursevi za devize, utvrđeni na međubankarskom tržištu deviza, primijenjeni za preračun deviznih pozicija u izvještaju o finansijskom položaju u BAM, za pojedine glavne valute su bili sljedeći:

	30. jun 2020.	U BAM 31. decembar 2019.
EUR	1.9558	1.9558
Američki dolar (USD)	1.7333	1.7479